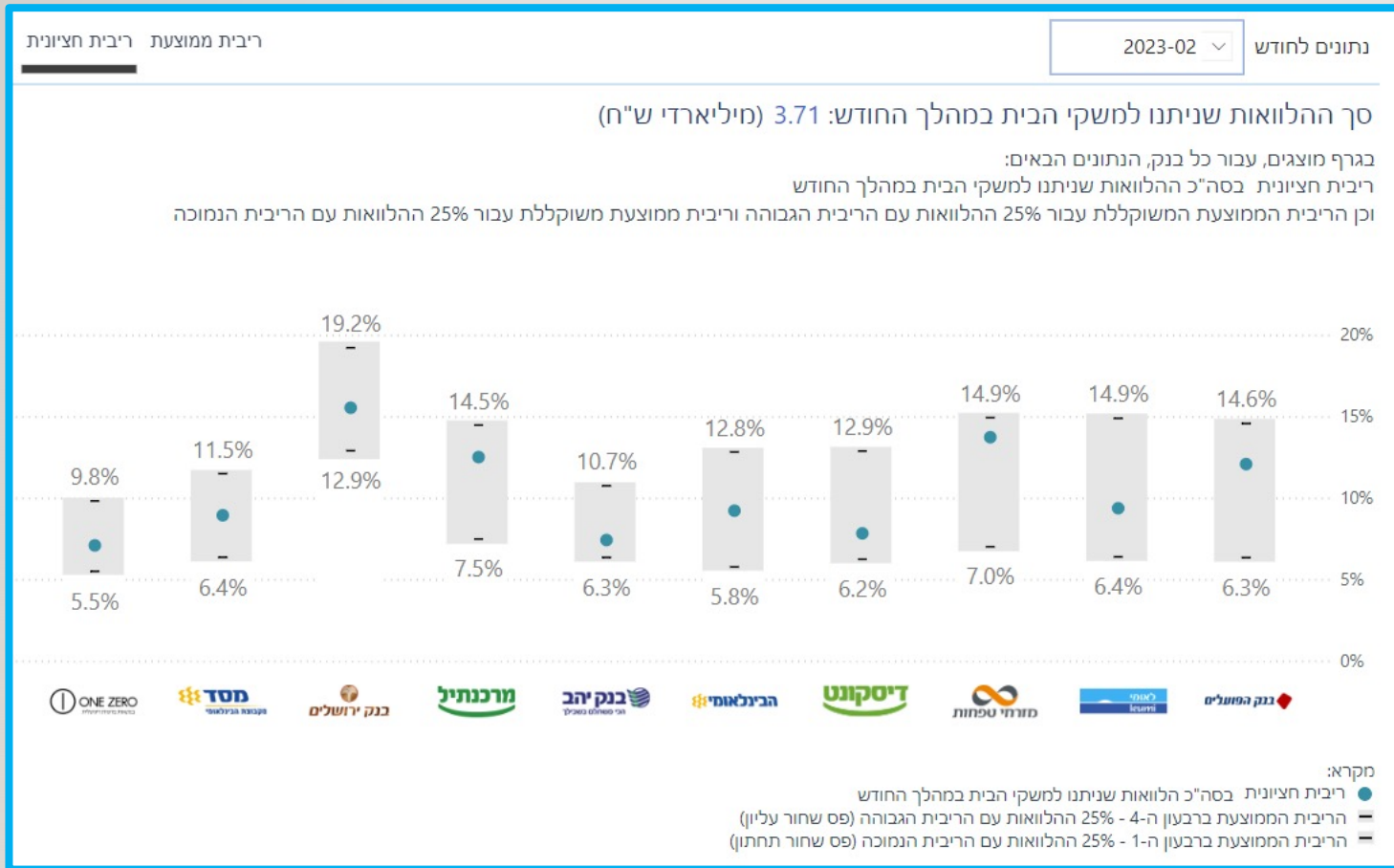

תחרות ויציבות – אויבים או חברים?

דור שטרומ

המכון הישראלי לתכנון כלכלי 2023

בישראל התגברה התחרות על הפיקדונות והאשראי

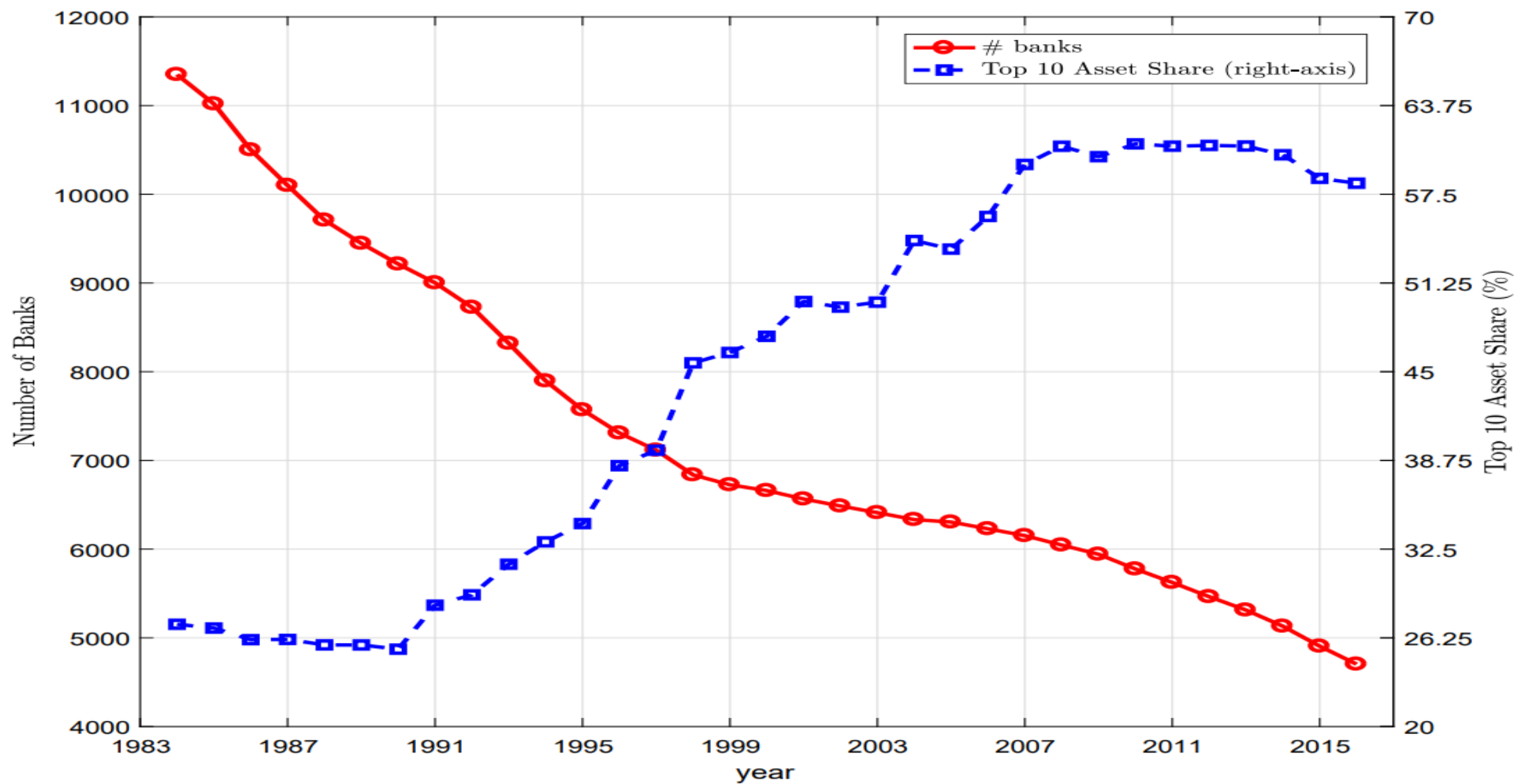
סך הפיקדונות לזמן קצוב שהופקדו במהלך החודש: 25.13 (מיליארדי ש"ח)
 ריבית חציונית

בנק	עד חודש	1-3 חודשים	3-6 חודשים
בנק הפועלים	0.69%	0.87%	3.22%
לאומי	1.59%	1.63%	1.46%
מזרחי-טפחות	1.53%	3.86%	3.87%
דיסקונט	3.67%	1.70%	0.05%
הבינלאומי	1.36%	1.97%	2.63%
יהב	1.65%	1.60%	3.68%
מרכנתיל	3.70%	3.90%	0.75%
בנק ירושלים	3.04%	4.45%	3.68%
מסד	1.08%	1.66%	1.77%
One Zero	2.65%	---	4.00%

המחלוקת לגבי תחרות ויציבות

- מחלוקת ארוכת שנים בשאלות האלה נחקרה בשנים האחרונות בצורה מקיפה יותר
- מקבלי החלטות ברגולציה הבנקאית מניחים זה שנים שתחרות ויציבות הם אויבים:
- התיזה: ככל שהתחרות חריפה יותר – המרווחים נשחקים, תיאבון הסיכון גדל ומאבדים יציבות
- זו הסיבה שבישראל משך עשורים – העדיף הבנק המרכזי "יציבות" ועודדו מיזוגי בנקים
- מחקרים חשובים אחרונים מלמדים כי מדובר בשגיאה "לא שטוחה" אלא מורכבת
- מסתבר שכדי להבין את הקשר בין תחרות ליציבות חייבים להביא בחשבון משתנים נוספים:
 - הבלם הרגולטורי – יחס המינוף,
 - עוצמת בעיית הסוכן – פער השליטה בין בעלים למנהלים

מספר הבנקים וריכוזיות ניהול הנכסים לאורך זמן – ארה"ב

• על רקע שינויים חדים אלה במפת התחרות בארה"ב נערכו שורה של מחקרים בנושא

מיפוי בסיסי בשקופית אחת

- מחקר מ-2016 בחן את תקופת המשבר הפיננסי בארה"ב ומצא שבנקים שהתמודדו עם פחות תחרות, נטו לקחת יותר סיכונים ולהפסיד יותר. הם קבעו כי תחרות מייצבת את המערכת הפיננסית.
- Akins, B., Li, L., Ng, J. and Rusticus, T.O., 2016. Bank competition and financial stability: evidence from the financial crisis. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, (1)51, pp.1-28.
- מאמר מ-2017 בחן מעל 8,000 בנקים ב-23 מדינות מפותחות (בלי רקע משברי) מדד fragility כסיכון הנלקח ומצא שהם מתואמים חיובית.
- Berger, A.N., Klapper, L.F. and Turk-Ariss, R., 2017. Bank competition and financial stability. In *Handbook of competition in banking and finance* (pp. 185-204). Edward Elgar Publishing.
- המחקר הנוכחי והמסכם ומאזן בין הגישות:
- Competition, Stability, and Efficiency in the Banking Industry, Dean Corbae & Ross Levine, Dec 2019

*המחקרים לא מבחינים בין מקור התחרות וניכר כי הם עוסקים בעיקר בהקלות רגולטוריות שנועדו להגביר תחרות ולא בשינוי מבני

מהי השורה התחתונה?

- תחרות שמקורה ברפורמות מגבירה יעילות מורידה מרווחי ריבית ומגבירה חדשנות ושקיפות
 - תחרות שמקורה בהקלות רגולטוריות (Regulatory Induced Intensification) – עשויה להגדיל סיכון
 - **אבל שני וקטורים אלה תלויים במידה רבה במשתנים נוספים:**
 - ככל שהרגולציה מגבילת המינוף (יחס הרזרבה) הדוקה יותר – אין סיכון ממשי מהגברת תחרות.
 - ככל שבעיית הסוכן קטנה יותר – כך קטן יותר הסיכון הנובע מהגברת התחרות
 - ככל שמנגנוני השכר של המנהלים תלויים בביצוע טווח בינוני וארוך – קטן הסיכון מהגברת התחרות
- "Claw Back Provisions", "Skin in the Game"**
- ולתשומת הנגיד - עוד דבר אחד: ככל שהבנקים תחרותיים יותר – המדיניות המוניטרית משפיעה יותר.**

תודה

Competition, Efficiency, and Stability in Banking

Klaus Schaeck* and Martin Cihák

We examine the effect of competition on banking stability using a new measure of competition based on the reallocation of profits from inefficient banks to efficient ones. In a sample of European Banks, we find that this measure does capture competition, that competition is stability-enhancing, and that the stability-enhancing effect of competition is greater for healthy banks than for fragile ones. Our results suggest that efficiency is the conduit through which competition contributes to stability and that regulators must condition policy on the health of existing banks.

The question of whether more competition is good or bad for banking stability has been intensely debated in academic, as well as policymaking and regulatory circles (Kaeley, 1990; Allen and Gale, 2004; Berger et al., 2004; Berger, Klapper, and Turk-Ariss, 2004; Beck et al., 2010; Martinez-Miera and Repullo, 2010; Wagner, 2010). Competition among banks has been argued to be a conduit for market discipline, a belief is reflected in (2001, p. 16) who argued that a competitive banking system would

Competition, Stability, and Efficiency in the Banking Industry *

Dean Corbae

University of Wisconsin - Madison and NBER

Ross Levine

Haas School of Business, University of California, Berkeley and NBER

December 13, 2019

Abstract

We provide a tractable dynamic model of the banking industry where (1) an intensification of competition increases market measures of efficiency and fragility of banks but not necessarily social measures of efficiency; (2) economies can avoid the fragility costs of competition by enhancing bank governance and tightening leverage requirements; and (3) bank competition materially shapes risk taking and the monetary transmission mechanism. Using detailed data on U.S. banks, we find statistical evidence supportive of the model predictions.

ריבית ממוצעת ריבית חציונית

2023-01

נתונים לחודש

סך ההלוואות שניתנו למשקי הבית במהלך החודש: 4.09 (מיליארדי ש"ח)

בגרף מוצגים, עבור כל בנק, הנתונים הבאים:

ריבית ממוצעת בסה"כ ההלוואות שניתנו למשקי הבית במהלך החודש

וכן הריבית הממוצעת המשוקללת עבור 25% ההלוואות עם הריבית הגבוהה וריבית ממוצעת משוקללת עבור 25% ההלוואות עם הריבית הנמוכה

